

この PDF は以下の書籍からモンゴル語の母音と子音 (p.iv-p.viii) を抜粋したものです。
呉人徳司. 2009. 「モンゴル語実践会話入門 МОНГОЛООР ЯРЬЖ СУРЦГААЯ」. 府中: 東京
外国語大学アジア・アフリカ言語文化研究所.

モンゴル語の母音 (Монгол хэлний эгшиг)

短母音 (богино эгшиг) : а [a], о [ɔ], у [u], э [e], ө [ö] , ү [ü] , и [i]

例 : ам 「口」, ав 「狩り」, ол 「見つけろ」, он 「年」,
 ус 「水」, ул 「靴底」, уд 「柳」, эмч 「医者」, элс 「砂」,
 өд 「羽, 羽毛」, өдөр 「日, 昼間」, үс 「毛」, үнэг 「キツネ」,
 их 「大きい」, ид 「食べる」

長母音 (урт эгшиг) : аа [a:], оо [ɔ:], уу [u:], ээ [e:], өө [ö:], үү [ü:], ий [i:]

例 : аав 「父, お父さん」, даага 「二歳の子馬」,
 хоол 「食事」, боол 「奴隸」, уул 「山」,
 нуруу 「背中, 背骨」, ээж 「母, お母さん」,
 тэмээ 「駱駝」, хөөс 「泡」, өөр 「別の」, үүл 「雲」,
 сүү 「乳, ミルク」, жийх 「伸ばす」, дийлэх 「勝つ」

二重母音 (хос эгшиг) : ай [ai], ой [ɔi], уй [ui], эй [ei], үй [üi]

例 : айх 「怖がる」, айл 「家, 家族」, толгой 「頭」,
 оймс 「靴, ストッキング」, уйлах 「泣く」,
 муруйх 「曲がる」, эмэгтэй 「女性」,
 эрвээхэй 「蝶々」, гүйх 「走る」, үйл 「行為」

モンゴル語の母音字 (Монгол хэлний эгшиг)

	母音字	短母音	長母音	二重母音
男性 母音	а	а	аа	ай
	о	о	оо	ой
	у	у	уу	уй
女性 母音	э	э	ээ	эй
	ө	ө	өө	-
	ү	ү	үү	-
中性 母音	и	и	ий	-

CD1-2

а-аа

ав - аав

арц - аарц

зах - заах

хана - хаана

давуу - даавуу

у-уу

ул - уул

хур - хуур

тул - туул

зун - зуун

будах-буудах

ө-өө

өр - өөр

өд - өөд

төл - төөл

хөрөх - хөөрөх

төрөх - төөрөх

2

о-оо

хол-хоол

бол-боол

тос-тоос

бодол-боодол

зогсох-зогсоох

ү-үү

үл-үүл

үр-үүр

нүх-нүүх

дүрэх-дүүрэх

шүлэг-шүүлэг

и-ий

им-ийм

иш-ийш

би-бий

хив-хийв

хил-хийл

CD1-3

3

ай	айх	айл	айраг	аймаг	хайнаг	танай
ой	ойх	ойл	тойрог	хоймог	тойн	толгой
үй	үйх	үйл	үйрэх	үймэх	хүйн	

母音調和の規則 (эгшиг зохицох ёс)

モンゴルでは、一語の中に現れる母音の種類に制限があり、三つのグループに分けれる。

男性母音： a, o, y

女性母音： э, ө, ү, 第一音節の и

中性母音： и (第二音節以降)

原則的には、男性母音と女性母音が一語の中に共起することはない。しかし、中性母音にはこのような制限はなく、いずれの種類の子音とも共起する。

例： ax-аас	「兄から」	—	эгч-ээс	「姉から」
ор-уул-сан	「入れた」	—	өр-үүл-сэн	「並べさせた」
уралд-уул-ах	「競争させる」	—	үрчл-үүл-эх	「養子にさせる」
ид-сэн-гүй	「食べなかった」	—	ахиц-гүй	「進歩なし」

補助母音字

モンゴル語には次のような6つの補助母音字がある。

я : [ya] 例 : ямаа 「山羊」, аяга 「器, 茶碗」

е : [ye, yö] 例 : Европ 「ヨーロッパ」, ес 「九」

ё : [yö] 例 : ёроол 「底, 基底」, ёслох 「礼をする」

ю : [yö/yü] 例 : оюутан 「学生」, юүлэх 「注ぎ移す」

й : 二重母音の綴りに使われる。

例 : түймэр 「火事」, могой 「蛇」, агуй 「洞窟, ほら穴」

モンゴル語の子音 (Монгол хэлний гийгүүлэгч)

		両唇	歯唇	歯茎	歯茎硬口蓋	軟口蓋	口蓋垂
破裂音	無声	п		т		к	
	有声	б		д		г	
摩擦音	無声		ф	с	ш		х
	有声	в					
破擦音	無声			ц	ч		
	有声			з	ж		
鼻音 (有声)		м		н			н(г)
震え音 (有声)				р			
側面摩擦音 (無声)				л			

発音上注意すべき子音

л - р

олох 「見つける」 / орох 「入る」
 харах 「見る」 / халах 「暑くなる」

д - т

өдөх 「挑発する」 / өтөх 「腐る」
 дур 「好み」 / тур 「痩せろ」

ц - ч

ац 「分岐」 / ач 「恩、孫」

з - ж

жалга 「峡谷, 谷間」 / залга 「繋ぎなさい」

с - ш

сар 「月」 / шар 「黄色」

練習 (ДАСГАЛ)

次の文字を読む練習をなさい。

а̄б, ав, аг, ад, аж, аз, ал, ам, ан, ар, ас, ат, ах, ац, ач, аш, ая
 э̄б, эв, эг, эд, эж, эз, эл эм, эн, эр, эс, эт, эх, эц, эч, эш, эе
 ӣб, ив, иг, ид, иж, из, ил, им, ин, ир, ис, ит, их, иц, ич, иш,
 о̄б, ов, ог, од, ож, оз, ол, ом, он, ор, ос, от, ох, оц, оч, ош,
 ө̄б, өв, өг, өд, өж, өз, өл, өм, өн, өр, өс, өт, өх, өц, өч, өш,
 ӯб, ув, уг, уд, уж, уз, ул, ум, ун, ур, ус, ут, ух, уц, уч, уш,
 ү̄б, үв, үг, үд, үж, үз, үл, үм, үн, үр, үс, үт, үх, үч, үш

次の短母音と長母音を読む練習をなさい。

а-аа		у-уу		ө-өө	
ав	— аав	ул	— уул	өр	— өөр
арц	— аарц	хур	— хуур	өд	— өөд
зах	— заах	тул	— туул	төл	— төөл
хана	— хаана	зун	— зуун	хөрөх	— хөөрөх
давуу	— даавуу	будах	— буудах	төрөх	— төөрөх
о-оо		ү-үү		и-ий	
хол	— хоол	үл	— үүл	им	— ийм
бол	— боол	үр	— үүр	иш	— ийш
тос	— тоос	нүх	— нүүх	би	— бий
бодол	— боодол	дүрэх	— дүүрэх	хив	— хийв
зогсох	— зогсоох	шүлэг	— шүүлэг	хил	— хийл

次の長母音を含む単語をよく読み、書く練習をなさい。

ааруул, улаанбаатар, хөөрөг, цаас, хууль, хөө, түүх, хийх, саах, нуух, нүүх,
 хүүхдүүд, хөдөө, хөөх, уух, наах, хийлэх, буух, тоох

次の単語の短母音と長母音の違いに注意して、それぞれの意味を覚えなさい。

цас	— цаас	ух	— уух	уул	— үүл
тос	— тоос	тох	— тоох	уур	— үүр
хул	— хуул	ар	— аар	дуу	— дүү
үл	— үүл	сад	— саад	нуух	— нүүх
хан	— хаан	сам	— саам	шуурах	— шүүрэх
хөх	— хөөх	сэр	— сээр		